

Β) Μετβ. 1) Ἀναρριπίζω, ἀναζωπυρῶ, ἐπὶ πυρὸς Στερελλ (Λοκρ.): Ἀναθάλλου τὴ φωτιά. Συνών. ἀναγκάω Α 6, ἀναδεύω Α 1 δ, ἀνακαρώνω (ΙΙ), ἀνακατεύω, ἀνακατώνω, συνταυλίζω. 2) Σκάπταγην ἐπιπολαίως, ἐλαφρῶς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀναθέλου τοῦ χῶμα γιὰ νὰ σπείρου σπόρου ἀπὸ μαῖ'δουνήσια.

ἀνάθαλμα τό, Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναθάλλω.

Ἐπιπολαία, ἐλαφρὰ τοῦ χῶματος σκαφή πρὸ τῆς φυτεύσεως: Τοῦ ἀνάθαλμα οὐλου κὶ χρειάζεται, ἅμα θὰ σπείρῃς φ' ἀσπιδί.

ἀναθαμπώνω Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. θαμπώνω.

Μετβ. προξενῶ θόλωσιν τῆς ὁράσεως, θαμβώνω Ἡπ.: Ἄσπ.

Σ τὸ δρόμο ὅπου πήγαιναν ἡ γῆς ἀνατρομάζει κὶ ὁ ἥλιος ἀναθαμπώνει ἀπ' τὴν πολλὴ τὴ λάμψι.

Ἀμτβ. πάσχω θόλωσιν τῆς ὁράσεως, θαμβώνομαι Λεξ. Δημητρ.: Ἀναθαμπώνω ὅς τὸ πολὺ φῶς. Συνών. θαμπώνω.

ἀναθαρεύω πολλαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. θαρεύω.

Ἀποκτῶ, λαμβάνω θάρος πολλαχ.: Τὰ παιδιὰ ἀναθαρέψανε καὶ τοῦ δῆκανε ὅς τὸ ρουθούνη τοῦ γέροντος γιὰ καλὰ Πελοπν. (Μάν.) Ἀρχὴ εἶναι καὶ ντρέπεται τὸ παιδί, σήμερ' αὖριος θ' ἀναθαρέψῃ καὶ θ' ἀρχινήσῃ τὴν κουβέντα μὲ τὸ θεῖο του Πελοπν. (Μεσσ.) Μόλις εἶδε τὴν παρῆα του ἀναθαρέψῃ Λεξ. Δημητρ. Ἀμα εἶδαμε τὸ βαπόρι νὰ ἔρχεται ἀναθαρέψαμε Λεξ. Πρω. || Ἄσπ.

Σὲ θεωρῶ κὶ ἀναθαρεύω καὶ τὰ χέρια μου χιτπῶ Πελοπν. (Κορινθ.) Πβ. ἀναθαρόνω.

ἀναθαρόνω ἀμάρτ. Ἰνδουρῶν-νω Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάθαρο.

Ἐμβάλλω εἰς τινα θάρος, τόλμην πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος, ἐνθαρεύω. Πβ. ἀναθαρεύω.

ἀνάθεμα τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ.) Τσακων. ἀνάθεμα Κῶς Ρόδ. Τηλ. ἀνάθεμα Χίος ἀνάτ-τεμα Νίσυρ. ἀνάθεμαν Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀνάθ-θεμαν Κάρπ. Κύπρ. Μεγίστ. Σύμ. κ.ά. ἀνάθιμα βόρ. ἰδιώμ. ἀνάθ-θιμαν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνάλεμα Κρήτ. ἀνάρεμα Καππ. (Ἀραβάν.) ἀνάθεκα Κρήτ. ἀράρεμα Καππ. (Ἀραβάν.) ἄτεμα Καππ. (Φερτ.) ἅμα Κεφαλλ. ἀνά Θήρ. Ρόδ. Σύμ. Χίος θεμὰ Ἀθῆν.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀνάθεμα. Οἱ ἐξηλλοιωμένοι τύπ. ἀνάλεμα, ἀνάθεκα, ἀνάρεμα, ἀράρεμα, ἄτεμα, ὡς καὶ οἱ συγκεκομμένοι ἅμα, ἀνά καὶ θεμὰ κατ' εὐφημισμ. πρὸς μετριασμόν τῆς κακῆς σημ. τῆς λέξεως. Πβ. διάβολος - διάτανος κττ. Ὁ τύπ. ἀνάθεμαν καὶ μεσν.

1) Ὅτι εἶναι ἀποχωρισμένον ἀπὸ τὸ καλὸν καὶ ἐγκαταλειμμένον εἰς τὸ κακόν, ἀφωρισμένον, κατηραμένον, συνήθως ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ (περὶ τῆς συντακτικῆς χρήσεως τῆς ὁποίας ἰδ. κατωτ.) πολλαχ.: Π' ἀνάθεμα νὰ γίνῃ! (ἀρὰ ἐπὶ πραγμάτων καὶ προσώπων). Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Π.Δ. (Δευτερον. 7,26) «οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἀνάθεμα ἔσθ' ὥσπερ τοῦτο». Ἐντεῦθεν προήλθεν ἡ κατὰ ποικίλους συντακτικούς τρόπους χρήσις τῆς λέξεως εἰς φράσεις δηλούσας ἀρὰν καὶ ἀποστροφὴν (α) Μετ' αἰτιατικῆς πρὸς δήλωσιν ὅτι τὸ δι' αὐτῆς δηλούμενον πρόσωπον ἢ πράγμα εἶναι ἄξιον ἀποστροφῆς κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀνάθεμα τὸν

πατέρα ποῦ ὁ ἔκανε! Ἀνάθεμα τὸ γονεὸ σου! Ἀνάθεμα τὴν κακὴ ὥρα! Ἀνάθεμα τὴν περίστασι! Ἀνάθεμα τὴν ὥρα ποῦ τὸν γνώρισα! Ἀνάθεμά τον, μὲ κατέστρεψε! Ἀνάθεμά τον ποῦ θὰ πῇ τέτοιο λόγο! Ἀνάθεμά σε καὶ μ' ἔφαγες! Ἀνάθεμά με ἂν ξέρω τίποτα! (δὲν ξέρω τίποτα!) κοιν. Ἀνάθεμα τὴ μάννα σ'! Χαλδ. Ἀνάθεμα τὴν ρίζαν καὶ τὴν φύτραν σου! Κάρπ. Ἀνάθεκά σε! ἢ ἀνάλεμά σε! Κρήτ. Ἀράρεμα τὸ πρόσωπο σ'! Ἀραβάν. Ἀνάθεμά δι! (σε) Τσακων. Ἀνάθεμά μου τον! (τὸ ἀνάθεμά μου εἰς αὐτόν!) Χίος || Ἄσπ. Ἀνάθεμα τὴν ξενιτειὰ καὶ τοὺς καημοὺς ὁποῦ χεῖ!

Λεξ. Δημητρ.

Ἀνάτ-τεμά τον ποῦ θὰ πῇ ἀγάπη δὲ κτικιάζει,

ἐκείνη μὲ κατήντησε γιὰ τὸς νὰ μὲ κοιτάξῃ!

Νίσυρ. Ἡ χρῆσις καὶ μεσν. Πβ. Πρόδρομ. 4,64* (ἔκδ. Hesseling - Pernot) «ἀνάθεμά με, βασιλεῦ, καὶ τρισανάθεμά με», Ἀχιλλ. στ. 1667 (ἔκδ. Hesseling σ. 86) «ἀνάθεμα καὶ τὸν καιρὸν, ἀνάθεμα τὴν ὥραν!» καὶ Μαχαιρ. (ἔκδ. RDawkins) 1,222 «ἀνάθεμαν τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡμέραν ὁποῦ μοῦ δῶκαν τὸ χαρτίν». (β) Μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ ὡς ὑποκ. τῆς ἐπομένης προτάσεως καὶ δηλούσης τὸ ἄξιον ἀποστροφῆς πρόσωπον ἢ πράγμα κοιν.: Ἀνάθεμα ποῦ θὰ κάμῃ - θὰ πῇ τέτοιο πράμα! (γ) Μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ προτασσομένης βραχυλογικῶς κατὰ παράλειψιν τοῦ προηγουμένου ὀνόματος, εἰς ὃ ἐπιφέρεται τὸ π' ἀνάθεμα ὡς ἀναφορικὸς προσδιορισμὸς, οἶον: ὁ δεῖνα, π' ἀνάθεμά τον, μὲ χτύπησε κττ. σύνηθ.: Π' ἀνάθεμά σε - τον - σας - τους! σύνηθ. Π' ἀνάθεμα νὰ γένῃ! πολλαχ. || Παροιμ. φρ.

Π' ἀνάθεμα τὰ βλίτα! καὶ ποῦ τὰ κάνει πίττα!

Εὔβ. (Κάρυστ.) || Ἄσπ.

Π' ἀνάθεμα ποῦ ἔλεγε τ' ἀδέρφια δὲν πονεῖονται,

τ' ἀδέρφια σκίζουν τὰ βουνὰ ν' ἀνταμωθοῦν ἀντάμα

Θεσσ. (Ὁλυμπ.) (δ) Μετὰ προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ κὶ ἂν πρὸς δήλωσιν ὅτι ἡ δι' αὐτῆς ἐκφραζομένη πράξις δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἤτοι πρὸς δήλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως κοιν.: Ἀνάθεμα κὶ ἂν κατάλαβα - κὶ ἂν εἶδα τίποτε! (δὲν κατάλαβα, δὲν εἶδα τίποτε!). Ἀνάθεμα κὶ ἂν ἐκλείσα μάτι! (δὲν ἐκοιμήθην διόλου!). Ἀνάθεμα κὶ ἂν δούλεψε! (δὲν εἰργάσθη διόλου!). Ἀνάθεμα κὶ ἂν ἔφαγα τίποτε! κοιν. || Ἄσπ.

Ἀνάθεμα κὶ ἂν δὲ βοῶν κὶ ἂ δὲν ἀναστενάζω!

(πονῶ καὶ ἀναστενάζω πολὺ!) Κρήτ. (ε) Μετ' αἰτιατ. ἐπεχούσης θέσιν ἀντικ. τῆς ἐπομένης προτάσεως πρὸς δήλωσιν ἰσχυρᾶς ἀρνήσεως σύνηθ.: Ἀνάθεμα τὸ κέρδος ποῦ ἔχω! (οὐδὲν κέρδος ἔχω!) Ἀνάθεμα τὸ μάτι ποῦ ἐκλείσα! (δὲν ἐκοιμήθην διόλου!) σύνηθ. Ἐκαμες πολὺ κριθάρι; — Ἀνάθεμα τὸ κουκκί! (ἐνν. ποῦ ἔκαμα, δηλ. δὲν ἔκαμα καθόλου!) Κρήτ. Δῶσε μου λίγο ἀλάτι! — Ἀμα τὸ σπυρὶ ποῦ ἔχω! Κεφαλλ. || Γνωμ. Ὁ ἄδρας νὰ κουβαλῇ μὲ τὸ σακκὶ κ' ἢ γυναικα νὰ δίνῃ μὲ τὸ βελόνι, ἀνάθεμα τί ἀφίνει! (δὲν ἀφίνει τίποτε!) Κεφαλλ. Ἡ χρῆσις αὕτη καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Α 861 (ἔκδ. ΣΞανθουδ.) «μ' ἀνάθεμά την τὴ χαρὰ ποῦ ἔδε τὴν ὥρα κείνη!». (ς) Ὡς ἀντικ. ρήματος συνήθως τοῦ ἔχω κοιν.: Ἀνάθεμα νὰ ᾗχης! κοιν. Τὸ ἀνάθεμα νὰ ᾗχης καὶ τὸ μέγα ἔλεος! Κρήτ. Νὰ ᾗχης τ' ἀνάθεμα καὶ τὴν ὀργή! Θράκ. Ποῦ νὰ ᾗχης τ' ἀνάθεμα προσκέφαλο! Κρήτ. Καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ ρήματος κοιν.: Ἀνάθεμα καὶ τρισανάθεμα! κοιν. || Παροιμ. φρ. Οὔτε συχώρησ' οὔτ' ἀνάθεμα (λέγεται εἰς περίστασιν, καθ' ἣν δὲν θέλει κάνεις νὰ κάμῃ οὔτε καλὸ οὔτε κακὸ) Αἰγιν. || Παροιμ.

Ὅποιος ἔχει καὶ φιλεῖ, | ἀνάθεμα κὶ ἂν παντρευτῇ

(ἀνόητος ὁ ὑπανδρευόμενος, ὅταν ἡμπορῇ καὶ χωρὶς γάμον

ἀνεγνωρισμένον νὰ ἔχη γυναῖκα) ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 222, 666. (ζ) Ἀπολύτως εἰς φράσεις μὴ δηλούσας ἀποστροφὴν ὠρισμένου προσώπου ἢ πράγματος Μεγίστ. Πελοπν. (Βυτίν.) Πόντ.(Κερασ.): Φρ. *Τ' ἀνάθεμα τοῦ Μεάλου Σαάτου Μεγίστ.* || Παροιμ. φρ. *Ἵς τοὺς πολλοὺς ἀνάθεμα δὲ χωράει* (οἱ πολλοὶ εἶναι ἰσχυροὶ) Βυτίν. || Γνωμ. *Ὅποιος λέγει τ' ἀνάθεμαν πάγει Ἵς σὴν κόλασιν Κερασ.* Πβ. *πεντανάθεμα, τρισανάθεμα, χιλιανάθεμα.* 2) Ὁ τόπος ὅπου ρίπτονται οἱ λίθοι τοῦ ἀναθέματος πρὸς στηλίτευσιν κακουργήματός τινος, ὅστις δύναται νὰ εἶναι αὐτὸς ὅπου ἐτάφη ὁ κακοῦργος ἢ διεπράχθη τὸ κακούρημα ἢ καὶ ἀορίστως ἄλλος, ὅταν δὲν πρόκειται περὶ τάφου τοιοῦτου ἢ κακουργήματος γενομένου ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ, ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ σωρὸς τῶν λίθων (τὸ ἔθιμον τοῦτο καθ' ὃ πᾶς ὁ ρίπτων τὸν λίθον ἀναφωνεῖ ἀνάθεμα! εἶναι λείψανον τοῦ παλαιοῦ διὰ λιθοβολισμοῦ θανάτου τῶν ἐγκληματιῶν) κοιν. καὶ Καππ.(Φερτ.): *Τοῦ δεῖνα τοῦ ἔκαναν ἀνάθεμα. Θὰ γίνη τοῦ δεῖνα ἀνάθεμα κοιν. Ἄμα πικρῆς ἀπ' τ' ἀνάθεμα ρίξι κ' ἰοὺ νὰ πέτρα Στερελλ.(Αἰτωλ.)* || Φράσεις ἀρῶς καὶ ἀποστροφῆς κατὰ προσώπων καὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια οἰονεῖ εἶναι ἄξια νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀναθέματος, ἦτοι εἰς τὸν ὄλεθρον: *Ἄμε-πῆγαινε-σῶρε Ἵς τ' ἀνάθεμα! Νὰ πᾶς Ἵς τ' ἀνάθεμα! Ἄς πάη Ἵς τ' ἀνάθεμα! Ἵς τ' ἀνάθεμα καὶ Ἵς τὴν ὀργή! Ἵς τ' ἀνάθεμα! Ποῦ Ἵς τ' ἀνάθεμα εἶναι!* (συνών. φρ. *ποῦ Ἵς τὸ διάβολο εἶναι!*) κοιν. *Λάμνε Ἵς τ' ἀνάθεμαν!* Κύπρ. || Παροιμ. φρ. *Δὲ λέγω μήτε Ἵς τὸ καλὸ μήτε Ἵς τ' ἀνάθεμα* (οὔτε παρακινῶ οὔτε ἐμποδίζω, μένω ἀδιάφορος) Θεσσ. (Ἀλμυρ.) || Ἄσμ.

Γιὰ πέ, νὰ ζήσης, λυερὴ πονπόθεν ἂν ἦ γενιά σου;
— *Ἄς εἶναι μ' ποῦ τ' ἀνάθεμα κι ἀποῦ τὴν μαύρην ὥραν!* (ἂν = εἶναι) Τήλ.

Ἄς εἶμαι ἀπ' τ' ἀνάθεμα κι ἀπ' τὴν κακὴ τὴν ὥρα!
Εῦβ.

Ἵς τ' ἀνάθεμα τέτοια ζωὴ, κάλλια νὰ μὴν τὴν εἶχα!
ἀγν. τόπ. Ἡ χρῆσις αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Θεοφάν. 683,7 (ἐκδ. Βόννης) «ἀπελθε εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὸ ἀνάθεμα». Συνών. ἀναθεματίστρα, ἀναθεματούρι, λιθοσωρεῖα, τροχάλι. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Θράκ. Ἴων.(Κρήν.) Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Ἀργολ. Ἀρκαδ. Γορτυν.) Πόρ. Σάμ. Στερελλ. (Εὐρυταν. Φωκ.). Ἡδη καὶ εἰς τοὺς μεταγν. χρόνους ὡς τοπων. Πβ. Π. Δ. (Ἀριθμ. 21,3) «καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Ἀνάθεμα».

ἀναθεμάτι τό, ἀμάρτ. ἀνεθεμάτι Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀνάθεμα.

Ἡ βλασφημία τοῦ ἀναθέματος, κατάρα: *Μαζεύει ἀναθεμάτι ἢ ψυχὴ του* (ἐπὶ ἀποθανόντος ὑβρίζοντος). Συνών. ἀναθεματία, ἀναθεματίδι, ἀναθεματισμός.

ἀναθεματία ἢ, Πόντ.(Κερασ.) ἀναθεματίγια Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀνάθεμα.

Ἀναθεμάτι, ὁ ἰδ.

ἀναθεματίδι τό, Πελοπν.(Κορινθ. Μεσσην. Τρίκκ.) κ.ά. Ἐκ τοῦ οὐς. ἀνάθεμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Ἀναθεμάτι, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἂν.: *Τόσα χρόνια προξενητὴς παίρνει τῶν σ'χώρια, παίρνει τὸ ἀναθεματίδι Τρίκκ.*

ἀναθεματίζω κοιν. καὶ Πόντ.(Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀναθ-θεματίζω Κύπρ. Χίος κ.ά. ἀναθ-θεματίζ-ζω Σύμ. ἀναθιματίζον βόρ. ἰδιώμ. ἀναθιματίζον Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀναθεμακίζον Τσακων.

ἀναθεματοίζω Καππ. (Ἀραβάν.) ἀνεθεματίζω Α.Κρήτ. Σίφν. ἀναθεμίζω Θεσσ. (Ὀλυμπ.) ἀναθεματῶ Ἴων. (Κρήν.) Πελοπν.(Γορτυν.) κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. ἀναθεματῶ Πελοπν.(Αἶγ.) ἀναθ-θιματοῦ Λυκ.(Λιβύσσ.) ἀναθιμῶ Θεσσ. (Ὀλυμπ.) Μακεδ. (Μάγ. Σνίχ. κ.ά.) Μετοχ. ἀναθεμένος Νάξ. (Ἀπύρανθ. Γαλανᾶδ. Φιλότ.) ἄματ'σμένους Ἰμβρ.

Τὸ μεταγν. ἀναθεματίζω. Ὁ τύπ. ἀναθεματῶ ἦδη μεσν. Πβ. Πόλεμ. Τρωάδ. στ. 632 (ἐκδ. ΔΜαυροφρ. σ. 204) «τὸν καιρὸν ἀναθεματεῖ καὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, | ὅπότεν ἐξημέρωσεν, ὁ πόλεμος ἐγίνη». Οἱ τύπ. ἀναθεμίζω καὶ ἀναθεμῶ νεώτεροι σχηματισμοὶ ἐκ τῆς ὀνομαστ. τοῦ οὐς. ἀνάθεμα, τοῦ δευτέρου δὲ τύπ. ἢ μετοχ. ἀναθεμένος. Ἡ ἀφαίρεσις τριῶν συλλαβῶν τῆς μετοχ. ἄματ'σμένους διὰ λόγον εὐφημητικόν.

1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. καταρῶμαι τινα, βλασφημῶ τινα λέγων κατ' αὐτοῦ τὸ ἀνάθεμα, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: *Ἀναθεμάτισα τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμή ποῦ τὸν εἶδα - ποῦ τὸ εἶπα κττ. Μέρα νύχτα τὸν ἀναθεματίζει ποῦ τοῦ ἴφαγε τὰ λεφτὰ κοιν. Ἀναθ-θεματίζει τοὺς γονεῖς μου Κύπρ. Αὐτὸς ἀναθ-θιματῶ μου Λιβύσσ. Ἐνεθεμάτισα τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν ποῦ ἐγεννέθα (ἐγεννήθην) Κερασ. Μὲ τοῦτες τοῖς στοιβασμένους πέτρες ἀναθ-θεματίσαν τον (τὸν ἀναθεμάτισαν ρίπτοντες εἰς ὠρισμένον μέρος πέτρες, αἱ ὅποια ἐσχημάτισαν σωρὸν) Κύπρ. Τὸν ἀναθεματιοῦνται χῆρες καὶ ὄρφανὰ Λεξ. Δημητρ. Ἐνεθεματίστα ἀσ' ὅν ποππᾶν (ἀνεθεματίσθην ὑπὸ τοῦ ἱερέως) Τραπ. Χαλδ. || Ἄσμ.*

Ἡ μάννα σου σ' ἀναθιμάει, σὲ πικροαναθιμάει ποῦ ἔδουσις τὴν Ἀρετὴν ποὺλὺ μακρὰ Ἵς τὰ ξένα Ὀλυμπ.

Σ' ἀναθιμάει ἢ μάννα σου, σὲ μυριαναθιμάει, ὁπῶδουκίς τὴν Ἰβδουκίᾶ ποὺλὺ μακρὰ Ἵς τὰ ξένα

Μακεδ. 2) Μέσ. καταρῶμαι τὸν ἑαυτὸν μου, λέγω ἀνάθεμά με! ἐπὶ ὅρκου Πόντ. (Τραπ.) Σύρ. κ.ά.: *Ἀναθεματίστηκα νὰ μὴν τὸ κάνω Σύρ. Ἐνεθεματίεν καὶ ἐφορίεν (ἀναθεματίστηκε καὶ ἀφωρίστηκε) Τραπ. Διὰ τὴν χρῆσιν πβ. Κ. Δ. (Πράξ. Ἀποστ. 23,21) «ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε ποιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν».*

Μετοχ. 1) Ὁ παραδοθεὶς ἢ ὁ ἄξιος νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ ἀνάθεμα, ἐπάρατος, ἐξώλης κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἐ, ἀναθεματισμένε, τί μοῦ ἔκαμες! Ἐ, τὸν ἀναθεματισμένο! κοιν. Θαρεῖς πῶς εἶναι ἀναθεματισμένος καὶ δὲ βρίσκει προκοπὴ Λεξ. Δημητρ. Ἀφωρισμένον κι ἀναθεματισμένον! (ὁ ἀφωρισμένος κτλ.) Χαλδ. Τ' ἄματ'σμέν' δὸν γιό! Ἰμβρ. Ἀναθεμένου γιοῦ παιδί! Ἀπύρανθ. Ἵς τ' ἀναθεμένου τὴ μάννα! (ἀρὰ) Γαλανᾶδ. || Παροιμ.*

Ποῦ τοῦ ἀναθ-θεματισμένου τὸ μαντρίν νὲ ῥίφιν νὲ ἄρνιν

(δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν σχέσεις μὲ ἄνθρωπον κακόν. νὲ = οὔτε) Κύπρ. || Ἄσμ.

Ἀναθεματισμένη, χαῖρι νὰ μὴ δῆς, τὸν ἄντρα ποῦ θὰ πάρης νὰ μὴ τὸνε χαρῆς!

Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀφωρισμένος (ἰδ. ἀφορίζω), καταραμένος (ἰδ. καταρεῖμαι), τρισαναθεματισμένος (ἰδ. τρισαναθεματίζω). Ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀναθεματισμένη τοπων. Θράκ. 2) Οὐς., διάβολος Κεφαλ. Κρήτ. Κύπρ. κ.ά. — Λεξ. Βλαστ. 488: *Μὲν βλαστημᾶς τῶν πατρῶν σε οἱ ἀναθ-θεματισμένοι Κύπρ. Συνών. ἀναθεμάτος, βερζεβούλης, διάβολος, τρισκατάρατος.*

